

गेरुवा गाउँपालिका

स्थानीय राजपत्र

खण्ड: ५

संख्या: ७

मिति : २०७८/०३/१३

भाग-२

गेरुवा गाउँपालिकाको सूचना

नेपालको संविधानको धारा २२६ तथा स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा १०२ उपदफा १ बमोजिम बनेको गेरुवा गाउँपालिकाको प्रशासकीय कार्यविधि (नियमित गर्ने) ऐन, २०७६ को दफा ४ बमोजिम गेरुवा गाउँ कार्यपालिकाले मिति २०७८/०३/१३ मा जारी गरेको देहाय बमोजिमको नियमावली सर्वसाधारणको जानकारीको लागि प्रकाशन गरिएको छ ।

संवत् २०७८ सालको नियम नं. ७

गेरुवा गाउँपालिकाको

लैङ्गिक हिंसा निवारण कोष (सञ्चालन) कार्यविधि, २०७८

गेरुवा गाउँपालिकाको लैङ्गिक हिंसा निवारण कोष (सञ्चालन) कार्यविधि, २०७८

प्रस्तावना:

नेपालको संविधानमा लैंगिक विभेदको अन्त्य गर्ने संकल्प सहित महिलालाई लैङ्गिक भेदभाव विना समान वंशीय हक, सुरक्षित मातृत्व र प्रजनन स्वास्थ्य सम्बन्धि हक, राज्यका सबै निकायमा समानुपातिक समावेशी सिद्धान्तका आधारमा सहभागी हुने लगायतका मौलिक हकको प्रत्याभूत गरी महिला विरुद्ध हुने सबै प्रकारका भेदभाव तथा हिंसा जस्ता जघन्य अपराधलाई दण्डनीय बनाई पीडितलाई क्षतिपूर्ति दिलाउने र शिक्षा,स्वास्थ्य,रोजगारी र सामाजिक सुरक्षामा विशेष अवसरहरुद्वारा लैंगिक समानता कायम गर्ने व्यवस्थाका लागि यस गेरुवा गाउँपालिकाको प्रशासकीय कार्यविधि (नियमित गर्ने) ऐन, २०७६ को दफा ४ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी गाउँकार्यपालिकाले देहायको कार्यविधि बनाएको छ ।

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ : (१) यो कार्यविधिको नाम “गेरुवा गाउँपालिकाको लैङ्गिक हिंसा निवारण कोष (सञ्चालन) कार्यविधि, २०७८ ” रहेको छ ।

(२) यो कार्यविधि कार्यपालिकाले स्वीकृत गरेको मिति बाट प्रारम्भ हुनेछ ।

२. परिभाषा : विषय वा प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधिमा :-

(क) ‘संघ’ भन्नाले संविधान बमोजिम संघीय संरचनाको सबै भन्दा माथिल्लो इकाईको रूपमा रहने संघीय तह सम्भन्नु पर्छ ।

(ख) ‘प्रदेश’ भन्नाले संविधान बमोजिम संघीय इकाईमा विभाजन गरिएको नेपालको संघीय इकाईको क्षेत्र र स्वरूप सम्भन्नु पर्छ ।

(ग) ‘स्थानीय तह’ भन्नाले संविधान बमोजिम नगरपालिका, गाउँपालिका र जिल्ला सभालाई सम्भन्नु पर्छ ।

(घ) ‘गाउँपालिका’ भन्नाले गेरुवा गाउँपालिकालाई सम्भन्नु पर्छ ।

(ङ) ‘कार्यपालिका’ भन्नाले गेरुवा गाउँपालिकाको कार्यपालिकालाई सम्भन्नु पर्छ ।

(च) ‘कार्यालय’ भन्नाले गेरुवा गाउँपालिकाको कार्यालय सम्भन्नु पर्छ ।

(छ) ‘कोष’ भन्नाले दफा ३ बमोजिमको लैङ्गिक हिंसा निवारण कोष सम्भन्नु पर्छ ।

- (ज) “पीडित” भन्नाले लैङ्गिक हिंसाबाट पीडित वा प्रभावित व्यक्ति सम्भन्नु पर्छ ।
- (झ) “मन्त्रालय” भन्नाले महिला, बालबालिका तथा ज्येष्ठ नागरिक मन्त्रालय सम्भन्नु पर्छ । सो शब्दले प्रदेशको सामाजिक विकास मन्त्रालय समेतलाई जनाउँछ ।
- (ञ) “लैङ्गिक हिंसा” भन्नाले कार्यस्थलमा हुने यौनजन्य दुर्व्यवहार, सामाजिक कुरीतिजन्य व्यवहार लगायत लैङ्गिक आधारमा हुने हिंसा सम्भन्नु पर्छ ।
- (ट) “सञ्चालक तथा राहत समिति” भन्नाले दफा ६ बमोजिमको कोष सञ्चालक तथा राहत समिति सम्भन्नु पर्छ ।
- (ठ) ‘संघ संस्था’ भन्नाले लैंगिक हिंसा निवारणको क्षेत्रमा कार्यरत गैर सरकारी संस्था सम्भन्नु पर्छ

३. कोषको स्थापना :

- (१) ‘स्थानीय लैङ्गिक हिंसा निवारण कोष’ नामको एक कोष स्थापना गरिएको छ ।
- (२) कोषमा देहाय बमोजिमका रकमहरू रहनेछन् :-
- (क) संघीय सरकारबाट प्राप्त रकम,
- (ख) प्रदेश सरकारबाट प्राप्त रकम
- (ग) गाउँपालिका बाट प्राप्त रकम ।
- (घ) स्वदेशी व्यक्ति वा संघ वा संस्थाबाट प्राप्त रकम,
- (ङ) विदेशी व्यक्ति, अन्तराष्ट्रिय संघ संस्था वा सरकारबाट प्राप्त रकम,
- (च) अन्य कुनै स्रोतबाट प्राप्त रकम ।
- (३) उपदफा (१) बमोजिमको रकम नेपाल सरकारबाट मान्यता प्राप्त ‘क’ वर्गको बैकमा छुट्टै खाता खोली जम्मा गरिनेछ ।
- (४) कोषको खाताको सञ्चालन गाउँपालिकाको प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत र लेखा प्रमुखको संयुक्त दस्तखतबाट हुनेछ ।

४. कोषको उपयोग : (१) कोषको रकम देहायको कामको लागि पीडितलाई उपलब्ध गराउन उपयोग गरिनेछ :-

- (क) तत्काल उद्धार गर्न,
- (ख) औषधोपचार गर्न,
- (ग) राहत प्रदान गर्न तथा आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराउन,
- (घ) कानूनी सहायता वा स्वरोजगार, मनोसामाजिक उपचार तथा मनोविमर्ष प्रदान गर्न,
- (ङ) कुनै व्यवसाय वा स्वरोजगार गर्नको लागि वीउ पूँजी (सिड मनि) को रूपमा प्रदान गर्न,
- (च) पुनर्स्थापना केन्द्र/ सेवा केन्द्र सञ्चालन गर्न,
- (छ) पीडितको लागि सञ्चालक तथा राहत समितिले तोके बमोजिमको अन्य काममा ।
- (ज) लैंगिक हिंसा र यौनजन्य दुर्व्यवहारको कसुरबाट पीडितले प्रचलित कानून बमोजिम कसुरदारबाट प्राप्त गर्नुपर्ने क्षतिपूर्ति त्यस्तो कसुरदारको कुनै सम्पत्ति नभएको कारणबाट प्राप्त गर्न नसक्ने देखिई अदालतको आदेश बमोजिमको रकम पीडितलाई क्षतिपूर्ति स्वरूप भराउन लेखी आएमा त्यस्तो क्षतिपूर्ति दिन ।

(२) दफा (१) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भएतापनि सञ्चालक तथा राहत समितिले लैङ्गिक हिंसाबाट पीडित बालबालिका तथा किशोर किशोरी वा लैङ्गिक हिंसाबाट प्रभावित भई लागु पदार्थको दुर्व्यसनमा फसेका वा सडकमा आएका व्यक्तिलाई प्राथमिकता दिई कोषको रकम खर्च गर्न सकिनेछ ।

५. कोषको रकम अन्य काममा उपयोग गर्न नसकिने : (१) कोषको रकम दफा ४ मा लेखिए बाहेकको अन्य कार्यमा प्रयोग गर्न सकिने छैन ।

(२) उपदफा (१) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भएता पनि सञ्चालक तथा राहत समितिको सचिवालय तथा बैठक सञ्चालन गर्न लाग्ने खर्चका लागि कोषको रकम उपयोग गर्न सकिनेछ ।

६. सञ्चालक तथा राहत समितिको गठन : (१) कोषको सञ्चालन, व्यवस्थापन, राहत तथा आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराउने काम समेतको लागि एक कोष सञ्चालक तथा राहत समिति रहनेछ ।

(२) सञ्चालक तथा राहत समितिको गठन देहाय बमोजिम हुनेछ :-

(क) गाउँपालिका अध्यक्ष	- अध्यक्ष
(ख) गाउँपालिका उपाध्यक्ष	- सदस्य
(ग) प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत	- सदस्य
(घ) शिक्षा, युवा तथा खेलकुद शाखा प्रमुख	- सदस्य
(ङ) स्वास्थ्य शाखा प्रमुख	- सदस्य
(च) स्थानीय प्रहरी प्रमुख	- सदस्य

(छ)लैङ्गिक हिंसा निवारणको क्षेत्रमा कार्यरत गैर सरकारी संस्थाहरु मध्येबाट सञ्चालक तथा राहत समितिका अध्यक्षले तोकेको संस्था को प्रतिनिधि १ जना - सदस्य

(ज) महिला तथा बालबालिका उपशाखा प्रमुख - सदस्य सचिव

(३) उपदफा (२) को खण्ड (छ) बमोजिमको सदस्यको पदावधि ३ वर्षको हुनेछ ।

(४) सञ्चालक तथा राहत समितिको सचिवालय गेरुवा गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालयमा रहनेछ ।

७. सञ्चालक तथा राहत समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार : सञ्चालक तथा राहत समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ :-

(क) लैङ्गिक हिंसा निवारणको सम्बन्धमा गाउँपालिकाबाट स्विकृत नीति, योजना तथा कार्यक्रमको लागि कोषको रकम प्रयोग गर्ने,

(ख) पिडितलाई राहत तथा आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराउने

(ग) संघ, प्रदेश र स्थानीय तहमा लैङ्गिक हिंसा निवारणको क्षेत्रमा कार्यरत विभिन्न संघ संस्था तथा तहहरु विच समन्वय गर्ने,

(घ) गेरुवा गाउँपालिका भित्र घटेका लैङ्गिक हिंसा सम्बन्धि घटनाको अभिलेख अद्यावधिक गर्ने,

(ङ) सीपमूलक तालिम वा स्वरोजगार प्राप्त पीडितलाई वीउ पुँजी (सिड मनि) प्रदान गर्ने,

(च) लैङ्गिक हिंसा निवारणको क्षेत्रमा काम गर्ने निकाय तथा संस्थासँग समन्वय गर्ने,

(छ) लैङ्गिक हिंसा हुन नदिनका लागि गाउँ एवम वडा स्तरमा जनचेतनामूलक कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने,

(ज) राहत तथा आर्थिक सहयोगको सदुपयोग भए नभएको सम्बन्धमा अनुगमन गर्ने वा गराउने,

(झ) कोष वृद्धिको लागि स्रोतको खोजी गर्ने

(ञ) लैङ्गिक हिंसा निवारण सम्बन्धि अन्य काम गर्ने वा गराउने ।

८. सञ्चालक तथा राहत समितिको बैठक र निर्णय : (१) सञ्चालक तथा राहत समितिको बैठक आवश्यकता अनुसार बस्नेछ ।

(२) सञ्चालक तथा राहत समितिको बैठक अध्यक्षले तोकेको मिति, समय र स्थानमा बस्नेछ ।

(३) सञ्चालक तथा राहत समितिको बैठक बस्नु भन्दा कम्तीमा २४ घण्टा अगावै सञ्चालक तथा राहत समितिको सदस्य- सचिवले बैठकमा छलफल हुने कार्यसूची सहितको सूचना सबै सदस्यहरुलाई दिनु पर्नेछ ।

(४) सञ्चालक तथा राहत समितिको कूल सदस्य संख्याको पचास प्रतिशत भन्दा बढी सदस्यहरु उपस्थित भएमा सो समितिको बैठकको लागि गणपुरक संख्या पुगेको मानिनेछ ।

(५) सञ्चालक तथा राहत समितिको बैठकको अध्यक्षता सो समितिको अध्यक्षले गर्नेछ।

६) सञ्चालक तथा राहत समितिको बैठकमा बहुमतको राय मान्य हुनेछ ।

- (७) सञ्चालक तथा राहत समितिले बैठकमा आवश्यकता अनुसार गेरुवा गाउँपालिकाको कुनै कर्मचारी, पदाधिकारी वा अन्य कुनै व्यक्तिलाई समितिको बैठकमा पर्यवेक्षकको रूपमा भाग लिन आमन्त्रण गर्न सकिनेछ ।
- (८) सञ्चालक तथा राहत समितिको निर्णय सो समितिको सदस्य-सचिवले प्रमाणित गरी राखिनेछ ।
- (९) सञ्चालक तथा राहत समितिको बैठक सम्बन्धि अन्य कार्यविधि सो समिति आफैले निर्धारण गरे बमोजिम हुनेछ ।

९. पीडितलाई रकम उपलब्ध गराउने : पीडितलाई राहत तथा आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराउनुको लागि सञ्चालक तथा राहत समितिले कोषबाट पीडितको नाममा रकम निकास दिनेछ ।

१०. राहत तथा आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराउने रकमको हद र आधार : (१) यस कार्यविधि बमोजिम पीडितलाई राहत तथा आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराउँदा देहायको आधारमा देहायको रकममा नबढ्ने गरी उपलब्ध गराईनेछ :-

- (क) पीडितलाई तत्काल उद्धार गरी सवारी साधन प्रयोग गर्नु पर्ने भएमा सार्वजनिक सवारी साधनबाट यात्रा गर्दा लाग्ने भाडा रकम, खाना खर्चवापत प्रतिदिन रु. तीन सय रुपैयाँ र बास बस्नु पर्ने भए सो वापत छुट्टै रकम दिनु पर्ने भएमा प्रतिदिन रु. चार सय रुपैयाँको दरले बढीमा रु. पाँच हजार रुपैयाँ,
- (ख) पीडितलाई अस्पतालमा भर्ना गरी औषधी उपचार गर्नु पर्ने भएमा अस्पताल आँउदा जाँदा सवारी साधन प्रयोग गर्नु पर्ने भए सार्वजनिक सवारी साधन प्रयोग गर्दा लाग्ने भाडा रकम, खाना खर्च वापत प्रति दिन रु. तीन सय रुपैयाँ, अस्पतालमा बस्ने व्यवस्था नभई वाहिर बस्नु परेमा बढीमा तीन दिनको बास खर्च वापत प्रतिदिन रु. पाँच सय रुपैयाँ र उपचार खर्च समेत गरी बढीमा रु. चार हजार रुपैया,
- (ग) कानूनी सहायता, मनोसामाजिक परामर्श वा मनोविमर्शका लागि बढीमा रु. पाँच हजार रुपैयाँ सम्म,
- (घ) कुनै व्यवसाय वा स्वरोजगार गर्नको लागि वीउ पूँजीको रूपमा वस्तुगत तथा नगद अनुदान समेत गरी बढीमा रु. पच्चीस हजार रुपैया,
- (ङ) पीडितलाई तत्काल उद्धार, औषधि उपचार, पुनःस्थापना वा राहत तथा आर्थिक सहयोग प्रदान गाउँमा गम्भिर तथा मानवीय क्षति हुने देखिएको र सोको लागि सञ्चालक तथा राहत समितिले कुनै रकम उपलब्ध गराएको वा गराउन सम्भव हुने अवस्था नदेखिएकोमा सञ्चालक तथा राहत समितिको अध्यक्षले सो प्रयोजनका लागि रु. पचार हजार रुपैयामा नबढ्ने गरी मनासिव रकम,

- (च) पुनर्स्थापनाको लागि बढीमा रु. दश हजार रुपैयाँ,
- (छ) सञ्चालक तथा राहत समितिले तोके बमोजिमको अन्य कामको लागि कामको प्रकृति हेरी बढीमा रु. दश हजार रुपैयाँ,
- (ज) पीडित सगै कुनै बालबच्चा भए बालबच्चाका लागि पीडित सरहको खाना खर्च रकम ।

(२) उपदफा (१) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भएतापनि गाउँपालिका बाहिर रहे बसेको (यस गाउँपालिकाको स्थायी बासिन्दा) पिडितलाई सञ्चालक तथा राहत समितिले तोके बमोजिमको राहत तथा आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराउन सकिनेछ ।

११. राहत तथा आर्थिक सहयोग प्राप्त गर्न निवेदन दिनु पर्ने : (१) यस कार्यविधि बमोजिम राहत तथा आर्थिक सहयोग प्राप्त गर्न चाहने पिडित वा सरोकारवाला व्यक्तिले राहत तथा आर्थिक सहयोग पाउनु पर्ने मनासिव कारण खुलाई अनुसुची-१ बमोजिमको ढाचामा कार्यालयमा निवेदन दिनु पर्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम प्राप्त भएको निवेदन जाँचबुझ गर्दा पीडितलाई सञ्चालक तथा राहत समितिले राहत तथा आर्थिक सहयोग गर्नु पर्ने देखिएमा सञ्चालक तथा राहत समितिले दफा १० को अधीनमा रही पिडितलाई राहत तथा आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराउनेछ ।

१२. तत्काल रकम उपलब्ध गराउन सक्ने :(१) यस कार्यविधिमा अन्यत्र जुनसुकै कुरा लेखिएको भएतापनि जलाइएको, एसिड प्रयोग गरी वा छर्की वा त्यस्तो पदार्थले पोलेको लागयतका गम्भीर प्रकृतिका घटनाका पिडितलाई उद्धार, औषधि उपचार, पुनर्स्थापना वा राहत लगायतको प्रयोजनका लागि तत्काल आर्थिक सहयोग प्रदान गाउँमा गम्भिर मानवीय क्षति हुने देखिएमा र सञ्चालक तथा राहत समितिको बैठक तत्काल बस्ने अवस्था नरहेमा सञ्चालक तथा राहत समितिको अध्यक्षले अवश्यकता र औचित्यताको आधारमा मनासिव रकम कोषबाट पिडितलाई उपलब्ध गराउन सक्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिमको अवस्था परी सञ्चालक तथा राहत समितिको अध्यक्षबाट पिडितलाई रकम उपलब्ध गराइएकोमा त्यसरी रकम उपलब्ध गराइए पछि बस्ने सञ्चालक तथा राहत समितिको बैठकबाट सो विषयको अनुमोदन गराउनु पर्नेछ ।

१३. कोषको लेखा र लेखा परीक्षण : (१) कोषको आय व्ययको लेखा प्रचलित कानून बमोजिम राखिनेछ ।

(२) कोषको लेखापरीक्षण महालेखा परीक्षकबाट हुनेछ ।

१४. आवर्ति (रिभल्भीड) कोष : यो कोष आवर्ति (रिभल्भीड) कोषको रुपमा रहनेछ ।

१५. प्रतिवेदन पेश गर्ने : (१) सञ्चालक तथा राहत समितिले प्रत्येक छ महिनामा सो समितिबाट भए गरेका काम कारवाहीको प्रतिवेदन कार्यपालिकामा पठाउनु पर्नेछ ।

१६. बैठक भत्ता : सञ्चालक वा राहत समितिका अध्यक्ष वा सदस्यले सो समितिको बैठकमा भाग लिए वापत गाउँकार्यपालिकाले तोके बमोजिमको रकम बैठक भत्ता वापत पाउनेछन् । तर त्यस्तो रकम वर्षको १० वटा भन्दा बढी बैठकको लागि उपलब्ध हुने छैन ।

१७. निर्देशन दिन सक्ने : (१) गेरुवा गाउँपालिकाले सञ्चालक तथा राहत समितिको काम कारवाहीको सम्बन्धमा सो समितिलाई आवश्यक निर्देशन दिन सक्नेछ ।
(२) उपदफा (१) बमोजिम दिइएको निर्देशनको पालना गर्नु सञ्चालक तथा राहत समितिको कर्तव्य हुनेछ ।

१८. संशोधन : यस कार्यविधिको संशोधन तथा परिमार्जन यस गाउँपालिकाको गाउँ कार्यपालिकाले तोके बमोजिम हुनेछ ।

१९. खारेजी :

(१) कुनै कारणबस कोष सञ्चालन गर्न आवश्यक नभएमा गाउँ कार्यपालिकाले उक्त कोष खारेज गर्न सक्नेछ ।

(२) कोषको खारेजी भएमा कोषमा रहेको रकम गाउँपालिकामा स्वतः हस्तान्तरण हुनेछ ।

अनुसूची-१

(दफा ११को उपदफा (१) सँग सम्बन्धित)

विषय : सहयोग उपलब्ध गराई पाउँ ।

श्री अध्यक्ष ज्यू
सञ्चालक तथा राहात समिति(लैंगिक हिंसा निवारण कोष)
गेरुवा गाउँपालिका,बर्दिया ।

म.....मा बस्ने वर्ष.....को.....मिति.....मा लैंगिक हिंसाबाट पीडित भएको छु । मेरो आर्थिक स्तर ज्यादै कमजोर रहेको छ । म उपर लैंगिक हिंसा (.....) भएको कारणले मेरो मानसिक/शारीरिक/सामाजिक अवस्था कमजोर भई अशक्त अवस्थामा रहेको हुनाले मलाई उपचार/कानूनी सहायता एवं परामर्श/उद्धार/मनोविमर्श/स्वरोजगार/पुनस्थापना/अन्य.....कामको लागि सहयोगको आवश्यकता परेको हुँदा स्थानीय लैंगिक हिंसा निवारण कोषबाट नियमानुसार सहयोग रकम उपलब्ध गराई हुन यो निवेदन पेश गरेको छु ।

निवेदकको

नाम,थर:.....

ठेगाना:.....

दस्तखत:.....

आज्ञाले,
विष्णु प्रसाद गुरुड
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत